Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Centralizētie eksāmeni dabaszinātņu jomā 9. klasei un dabaszinībās vispārīgajā līmenī

27.10.2026.

SEMINĀRA DARBA KĀRTĪBA

1. Centralizētā eksāmena dabaszinātņu jomā 9. klasei programma un norise
2. Metodiskais atbalsts skolotājiem
3. Metodiskais atbalsts skolēniem un vecākiem
4. 2025./2026.m.g. diagnosticējošā darba dabaszinātņu jomā 9. klasei rezultāti, biežāk pieļautās kļūdas, metodiskie ieteikumi
5. Aktualitātes par dabazinību (vispārīgais līmenis) centralizēto eksāmenu
6. Atbildes uz jautājumiem

Centralizētais eksāmens dabaszinātņu jomā 9. klasei

VALSTS PĀRBAUDES DARBI 9. KLASĒ

Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 747

Valsts noteiktie pārbaudes darbi, beidzot 9. klasi, ir šādi:

- ☑ valsts pārbaudes darbs valodu mācību jomā – latviešu valoda (16.1.);
- ☑ valsts pārbaudes darbs valodu mācību jomā – svešvaloda (angļu, vācu vai franču – pēc izglītojamā izvēles) (16.2.);
- ☑ valsts pārbaudes darbs matemātikas mācību jomā (16.3.);
- ☑ valsts pārbaudes darbs **dabaszinātņu mācību jomā** (16.4.)

VALSTS PĀRBAUDES DARBI 9. KLASĒ

IZM 2026. gada 17. septembra lēmums 1-4e/26/236

Pārbaudes darba veids	Nosaukums	Laiks	Papildtermiņa laiks
Monitoringa darbs	Angļu valoda	6. aprīlis (rakstu daļa) 6.-30. aprīlis (mutvārdu daļa)	27. aprīlis
	Vācu valoda		
	Franču valoda		
Centralizētais eksāmens	Latviešu valoda	20. maijs (rakstu daļa) 17.-20. maijs (mutvārdu daļa)	7. jūnijs
	Matemātika	25. maijs	9. jūnijs
	Dabaszinātņu joma	**2. jūnijs** **(1. daļa – VPS, tiešsaistē,** **2. daļa – papīra formā)**	**11. jūnijs**

Centralizētais eksāmens (latviešu valoda, matemātika) nokārtots, ja iegūts vērtējums **vismaz 20%**

Sertifikāti:
pamattermiņš no 29. jūnija
papildtermiņš no 5.jūlija

CE dabaszinātņu jomā minimālais slieksnis nav noteikts

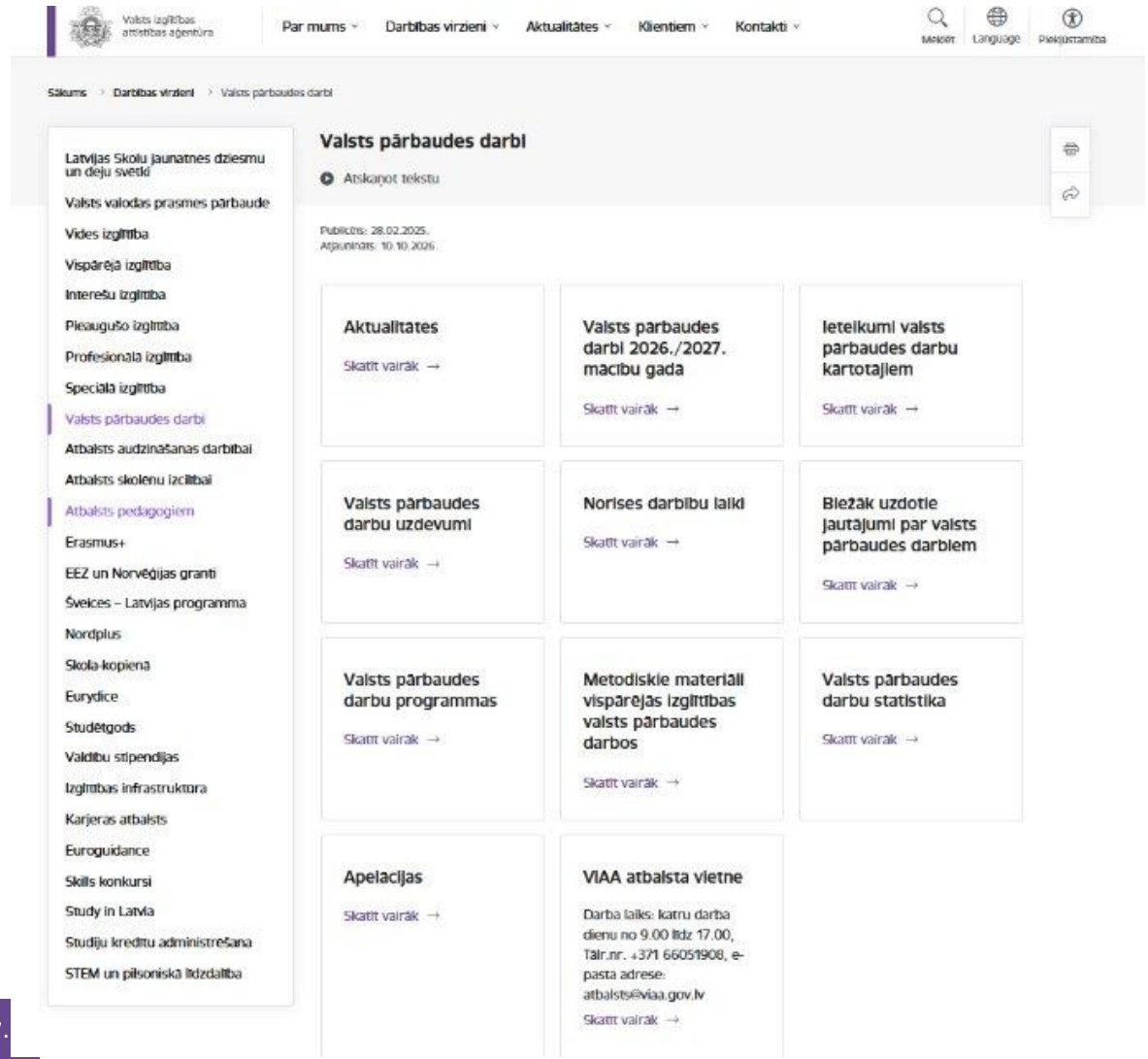
CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS DABASZINĀTŅU JOMĀ 9. KLASEI

NORISES DARBĪBU LAIKI

Precīzi norises darbību laiki VIAA tīmekļvietnē tiks publicēti aprīlī.
Centralizētais eksāmens notiek atbilstoši MK noteikumiem Nr.398 "Noteikumi par centralizēto eksāmenu norises kārtību".

DARBA NORISE	2027. gada 2. jūnijā plkst.10.00	Visi vienlaicīgi	
	1. daļa notiek tiešsaistē	Datori (uz 15 skolēniem 1 rezerves dators)	Eksāmena vadītājs Novērotājs IT speciālists
	2. daļa papīrā	Darbu var veikt tajā pašā telpā vai grupas apvienot	
DARBU PIEGĀDE	1. daļa - VPS, 2. daļa- pasts	Skolas darbus saņem izglītības pārvaldē	IP, skolas pārstāvis
DARBU VĒRTĒŠANA	1. daļa - VPS automātiski 2. daļa - VIAA sadarbībā ar skolotājiem	VPS vidē	Vērtēšanā piedalās skolotāji, kuri apguvuši pedagogu profesionālās pilnveides kursus (kursi novembrī) Pieteikšanās līdz 30.10.
VĒRTĒJUMS	Izteikts procentos, kas ierakstīti sertifikātā	Nav noteikts minimālais vērtējums	

GATAVOJOTIES CENTRALIZĒTAJAM EKSĀMENAM DABASZINĀTŅU JOMĀ 9.KLASEI 2026./2027. MĀCĪBU GADĀ

VIAA tīmekļa vietnē

- ☑ Eksāmena programma un datu buklets
- ☑ 2025./2026.m.g. diagnosticējošā darba uzdevumi un vērtēšanas kritēriji
- ☑ Centralizētā eksāmena paraugs un kritēriji
- ☑ Metodiskais materiāls par diagnosticējošā darba rezultātiem un ieteikumi skolēnu snieguma pilnveidošanai
- ☑ Norises darbību laiki

TIEŠSAISTES IZMĒĢINĀJUMA DARBI

8.-12. februāris	Skolēniem iespēja iepazīties ar uzdevumu pildīšanu VPS vidē (tiešsaistē, izmēģinājuma darbs).
17. marts trešdiena plkst. 14.00	Visi **9. klases** skolēni veic dabaszinātņu jomas eksāmena parauga 1.daļas uzdevumus tiešsaistē. Skolas izmēģina tehnisko nodorošinājumu (datori, internets).

Detalizēta informācija tiks nosūtīta izglītības iestādēm.

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS DABASZINĀTŅU JOMĀ 9. KLASEI | PROGRAMMA

VIAA tīmekļvietnē Valsts pārbaudes darbu programmas no 2026.gada 26.oktobra

Centralizētā eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Uzdevumu veidi	Uzdevumu (testelementu) skaits	Ko vērtē	Punktu skaits	Plānotais izpildes laiks, min
1. daļa. Zināšanas un izpratne				
Atbilžu izvēles uzdevumi (tiešsaistē VPS)	30	Zina un lieto	30	40
2. daļa. Prasmes				
Strukturētie uzdevumi	3	Prasmes	30	80
Strukturēti izvērsto atbilžu uzdevumi	1	Eksperimenta gaitas plānošanas un pētnieciskās darbības prasmes	10	

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS DABASZINĀTŅU JOMĀ 9. KLASEI

2027. gada 2. jūnijā

Satura moduļi un to īpatsvars centralizētajā eksāmenā.

Satura modulis	Īpatsvars, %
Bioloģija	30 ± 5
Fizika	30 ± 5
Ķīmija	30 ± 5
Pētnieciskā un eksperimentālā darbība	15 ± 5

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS DABASZINĀTŅU JOMĀ 9. KLASEI

2027. gada 2. jūnijā

Sasniedzamo rezultātu (SR) veidi, grupas un to īpatsvars centralizētajā eksāmenā.

SR veids	SR grupa	Īpatsvars, %
Zināšanas un izpratne	**Zina un lieto** dabaszinātnēm raksturīgus faktus, jēdzienus, terminus, sakarības, simbolus un apzīmējumus. Izprot vienkāršas dabaszinātniskās parādības un procesus.	**43**
Prasmes	**Skaidro un pamato –** atpazīst, piedāvā un izvērtē skaidrojumus noteiktām dabas parādībām un procesiem, kā arī dabaszinātniskiem jēdzieniem.	**57**
	Analītiski spriež – saskata līdzīgo un atšķirīgo starp dažādām parādībām, likumsakarībām, tematiem, situācijām, klasificē un vispārina (analizē, sintezē un izvērtē), lieto matemātikas zināšanas un prasmes atbilstošu problēmu risināšanā.	
	Reprezentē informāciju – lieto dabaszinātnisko valodu (terminus, formulas, vispārpieņemtos apzīmējumus, simbolus un mērvienības), vizuālo informāciju (grafikus, diagrammas, attēlus, shēmas, zīmējumus) dabaszinātnisko jēdzienu un procesu skaidrošanai.	
	Plāno vienkāršu pētījumu – izvēlas atbilstošus pētāmos lielumus, metodes, mērinstrumentus, piederumus un iekārtas, plāno eksperimenta gaitu, veido datu reģistrācijas tabulu.	

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS DABASZINĀTŅU JOMĀ 9. KLASEI

Vērtējumi tiek izlikti atbilstoši valsts pārbaudes darba programmā norādītajam punktu skaitam daļā un tā īpatsvaram pret eksāmena kopvērtējumu.

Katrā eksāmenā un tā daļā ir noteikts cits maksimālo punktu skaits. Kopvērtējums procentos tiek izlikts, ņemot vērā katrā daļā iegūtu punktu skaitu.

Procenti eksāmena darba vērtējumos netiek matemātiski noapaļoti, tie izteikti veselos skaitļos.

Kopā
30+40=70 punktu jeb 100%

Daļa	Maksimālais punktu skaits
1.daļa	30
2.daļa	40
Kopā	70

Ja skolēns 1. daļā ieguvis 27 punktus, 2. daļā – 31 punktu, tad kopā ieguvis 58 punktus jeb 82%.
Uz sertifikāta attēlots vērtējums tikai procentos – 1. daļā – 90%, 2. daļā – 77%, kopvērtējumā – 82 %.

CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA PARAUGS 9. KLASEI

VIAA tīmekļvietnē Valsts pārbaudes darbu uzdevumi

- ☑ Paraugs līdzīgs diagnosticējošā darba variantam un topošajam centralizētā eksāmena variantam
- ☑ Paraugu var izmantot atbilstoši skolotāju/skolas administrācijas ieskatiem
- ☑ Skolēni darbu var veikt kopā klasē vai patstāvīgi
- ☑ Paraugam pievienoti vērtēšanas kritēriji

METODISKAIS ATBALSTS

Metodiskie materiāli vispārējās izglītības valsts pārbaudes darbos

Saturs

Ievads 3

1. Diagnosticējošā darba dabaszinātņu jomā 9. klasei raksturojums 4

2. Diagnosticējošā darba rezultātu analize 7

2.1. Pārskats par diagnosticējošā darba rezultātiem kopumā 7

2.2. Diagnosticējošā darba dabaszinātņu jomā statistiskā analize 8

2.3. Pārskats par skolēnu sniegumu atbilstoši SR veidiem un grupām 11

2.4. Pārskats par skolēnu sniegumu atbilstoši satura moduļiem 14

3. Skolēnu sniegums konkrētu testelementu izpildē un tā analize. 18

3.1. Sasniedzamo rezultātu veids: zināšanas un izpratne, vienkāršas prasmes. DD 1. daļas testelementi. 18

3.2. Sasniedzamo rezultātu veids: prasmes. Diagnosticējošā darba 2. daļas testelementi. 28

3.2.1. Diagnosticējošā darba 2. daļas 1. uzdevums. 28

3.2.2. Diagnosticējošā darba 2. daļas 2. uzdevums. 31

3.2.3. Diagnosticējošā darba 2. daļas 3. uzdevums. 35

3.2.4. Diagnosticējošā darba 2. daļas 4. uzdevums. 38

4. Ieteikumi skolēniem un skolotājiem – kopsavilkums 43

Secinājumi 47

METODISKAIS ATBALSTS PEDAGOGIEM

KATRU MĒNESI

Konsultācijas mācību priekšmetu skolotājiem– iespēja regulāri saņemt atbildes uz neskaidriem jautājumiem

- ☑ Bioloģijā (katra mēneša pēdējā trešdiena)
- ☑ Ķīmijā (katra mēneša pēdējā ceturtdiena)
- ☑ Fizikā (katra mēneša pēdējā otrdienā)

! Informācija par norises laiku un pieteikšanās digitālajās skolotāju istabās sadaļā "Kalendārs un aktualitātes"

Iespēja jautājums pieteikt iepriekš, iesūtot saitē

METODISKAIS ATBALSTS PEDAGOGIEM

JANVĀRIS

Seminārs par **pētnieciskās darbības prasmju pilnveidi** pamatizglītības posmā no pētījuma plānošanas līdz iegūto datu analīzei.

Semināra mērķis: Analizēt praktiskus piemērus pētījuma plānošanas un mērījumu kvalitātes izvērtēšanas mācīšanai.

!

Informācija par norises laiku un pieteikšanās digitālajās skolotāju istabās sadaļā "Kalendārs un aktualitātes"

Sagaidāmais atbalsts: Skaidri vērtēšanas kritēriji un laba snieguma piemēri – skolēni izprot, ko un kāpēc pēta, kādus lielumus maina, mēra un kontrolē, kā arī spēj izvērtēt piemērotu mērīšanas paņēmienu un mērierīci.

METODISKAIS ATBALSTS PEDAGOGIEM

FEBRUĀRIS

Semināru cikls par **valsts pārbaudes darbā ietvertām zināšanām un pamatprasmēm.**

Semināra mērķis: ķīmijas, fizikas vai bioloģijas zināšanu un pamatprasmju apskats.

!

Informācija par norises laiku un pieteikšanās digitālajās skolotāju istabās sadaļā "Kalendārs un aktualitātes"

Sagaidāmais atbalsts: Izpratne par būtiskākajām zināšanām, pamatprasmēm un to attīstīšanu. Skolotāji varēs identificēt būtiskākos bioloģijas, fizikas un ķīmijas jēdzienus un likumsakarības, kuru izpratnē konkrētās klases skolēniem konstatētas grūtības.

METODISKAIS ATBALSTS PEDAGOGIEM

MARTS

Seminārs par datu pratību un aprēķiniem. Kā nolasīt un veidot grafikus, salīdzināt datus, prognozēt un secināt?

Datu pratība dabaszinātņu mācību priekšmetos - no datu nolasīšanas līdz secinājumam:

1. Nolasīt grafiku
2. Veidot grafiku
3. Salīdzināt tabulas datus
4. Prognozēt
5. Secināt no datiem

!

Informācija par norises laiku un pieteikšanās digitālajās skolotāju istabās sadaļā "Kalendārs un aktualitātes"

Sagaidāmais atbalsts: Idejas, kā mācīt skolēniem analizēt informāciju un secināt - vienā praktiskā uzdevumā, izmantojot bioloģijas, fizikas un ķīmijas kontekstu.

METODISKAIS ATBALSTS PEDAGOGIEM

APRĪLIS

Seminārs par dabaszinātnisko skaidrošanu un aprēķiniem. Kā interpretēt, skaidrot cēloņsakarības un pamatot atbildi?

Semināra uzmanību pievērsīsim atšķirībai starp rezultāta nosaukšanu, skaidrojumu un pamatojumu.

Dabaszinātniskā skaidrošana: no informācijas interpretēšanas līdz pamatotai atbildei:

- ☑ Aprēķināt un interpretēt
- ☑ Lasīt shēmas un modeļus
- ☑ Skaidrot cēloņsakarības
- ☑ Pamatot atbildi

! Informācija par norises laiku un pieteikšanās digitālajās skolotāju istabās sadaļā "Kalendārs un aktualitātes"

Sagaidāmais atbalsts. Paņēmieni, kā attīstīt cēloņsakarību skaidrošanu un atbilžu pamatošanu.

ATBALSTS SKOLĒNIEM UN VECĀKIEM

- **Tiešsaistes saruna** vecākiem / bērniem par gatavošanos 9. klases dabaszinātņu jomas eksāmenam (plānota 2027. gada janvārī VIAA un IZM facebook)
- **Izstāde "Skola 2027"**: informācija par plānotajiem valsts pārbaudes darbiem, t.sk. dabaszinātņu jomas eksāmenu 9. klasei, klātienes konsultācijas ar VIAA ekspertiem (18.-20.02.2027.)
- Iespēja sagatavoties eksāmenam, izpildot 2025./2026. mācību gada diagnosticējošā darba dabaszinātņu jomā uzdevumus un **eksāmena parauga uzdevumus**
- VIAA tīmekļvietnē pieejama 2026./2027. mācību gada **eksāmena programma** un iepriekšējo gadu valsts pārbaudes darbu uzdevumi un vērtēšanas kritēriji
- **Izmēģinājuma darbi**, lai iepazītos ar eksāmena kārtošanas tiešsaistes vidi Valsts pārbaudes darbu informācijas sistēma.
- **Vizuāļi ar ieteikumiem** katra valsts pārbaudes darba kārtošanai (2027. gada maijā)

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9. KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ SKOLU REZULTĀTU PĀRSKATI

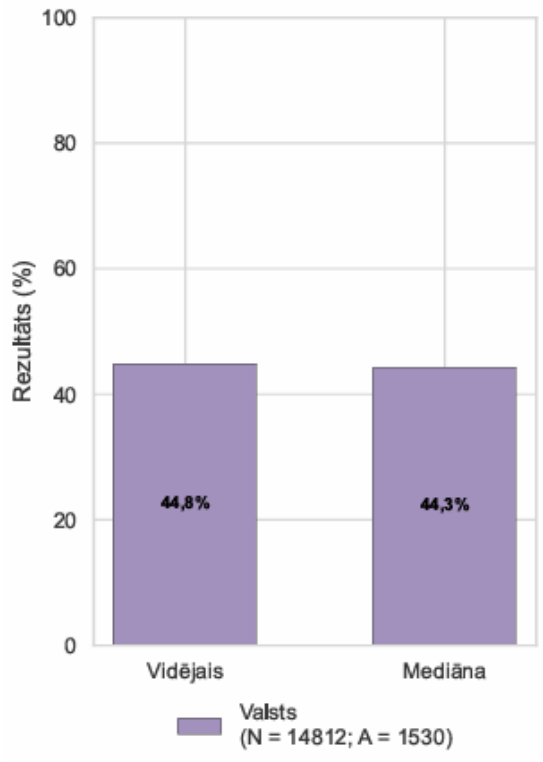

Izglītības iestādēm datu pārskati nosūtīti 2026. gada 19.-20. augustā

- ☑ Pārskats ir paredzēts skolas / pašvaldības iekšējam darbam un atbalstam skolēniem
- ☑ Datu analīze veikta, lai identificētu skolas attīstības vajadzības
- ☑ Aicinām izmantot datus izglītības procesa vadības pilnveidei, pedagogu profesionālajai pilnveidei un skolas attīstībai

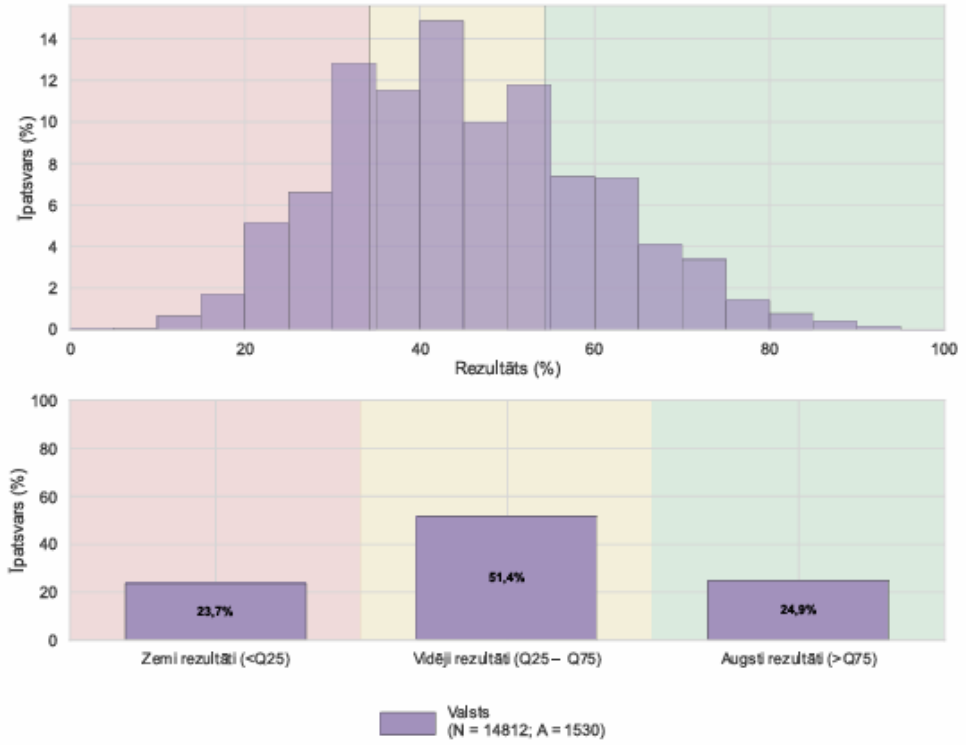
2025./2026. MĀCĪBU GADA 9. KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ SKOLU REZULTĀTU PĀRSKATI

7. Diagnosticējošais darbs dabaszinībās 9. klasei

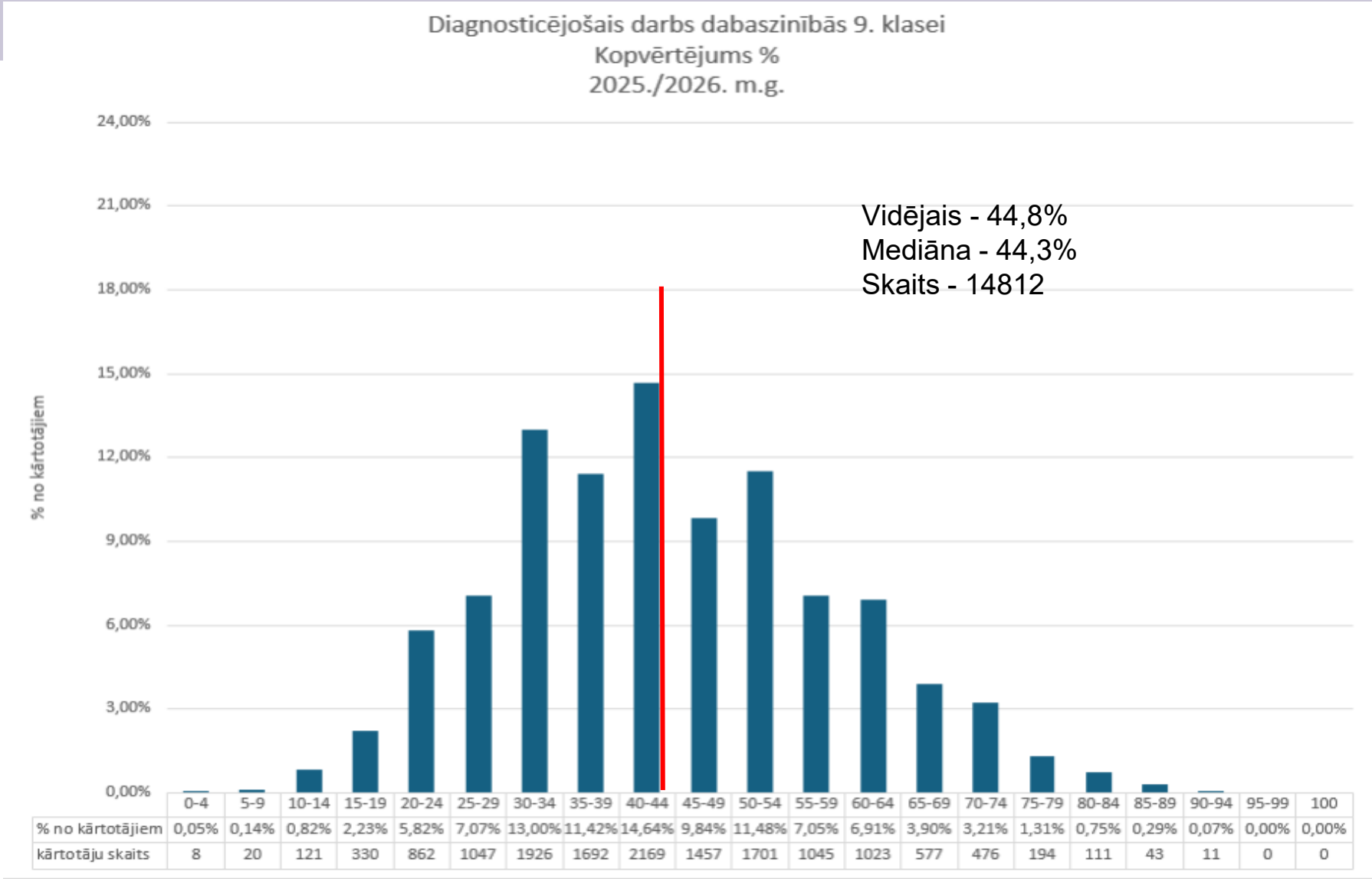
Att. 23. **Kāds ir kopējais sniegums?**

Att. 24. **Kāds ir skolēnu rezultātu sadalījums?**

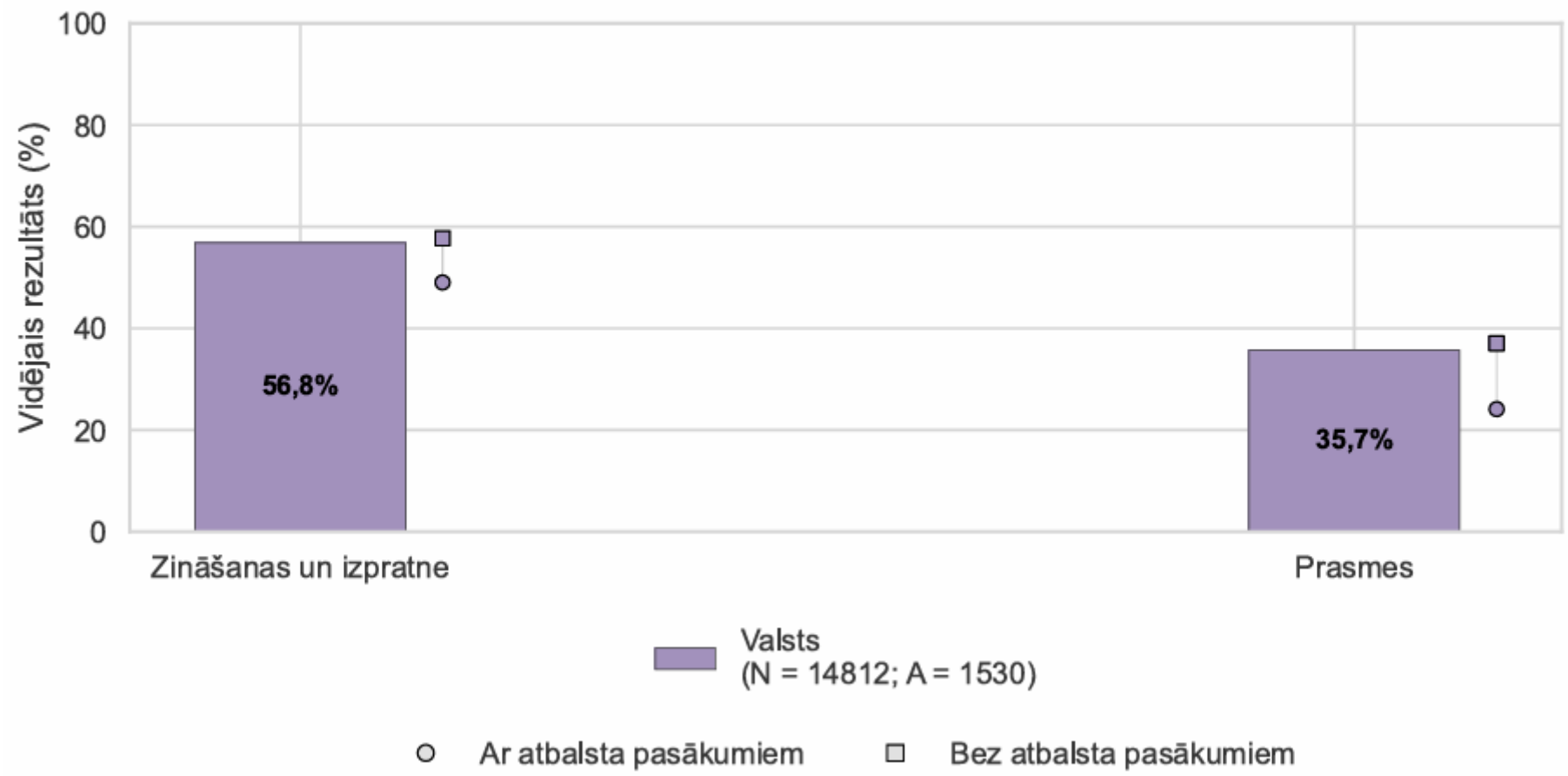
2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

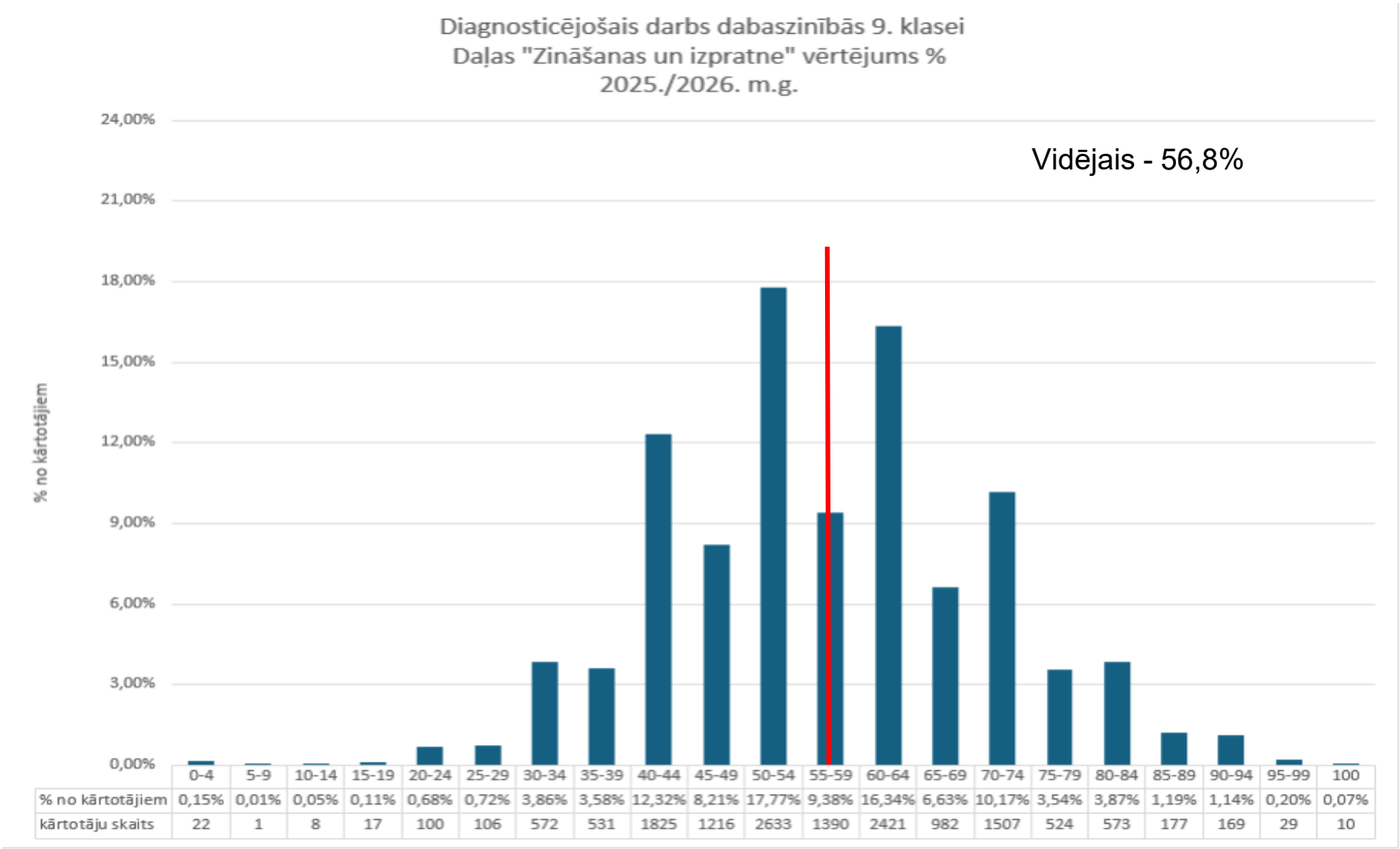

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100
% no kārtotājiem	0,05%	0,14%	0,82%	2,23%	5,82%	7,07%	13,00%	11,42%	14,64%	9,84%	11,48%	7,05%	6,91%	3,90%	3,21%	1,31%	0,75%	0,29%	0,07%	0,00%	0,00%
kārtotāju skaits	8	20	121	330	862	1047	1926	1692	2169	1457	1701	1045	1023	577	476	194	111	43	11	0	0

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

7.1. Kādi ir skolēnu rezultāti dažādās eksāmena daļās? (Att. 25.)

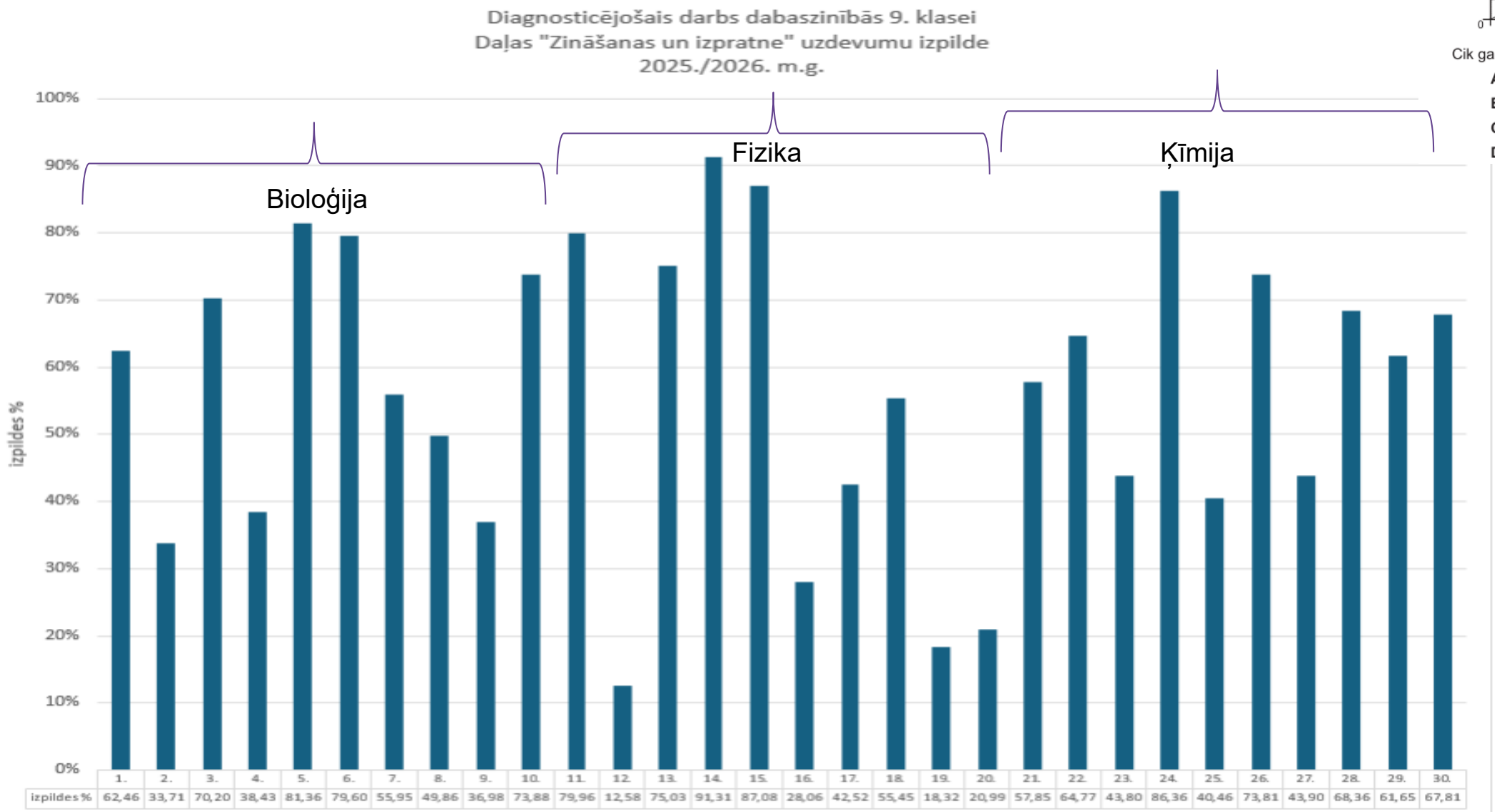

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100
% no kārtotājiem	0,15%	0,01%	0,05%	0,11%	0,68%	0,72%	3,86%	3,58%	12,32%	8,21%	17,77%	9,38%	16,34%	6,63%	10,17%	3,54%	3,87%	1,19%	1,14%	0,20%	0,07%
kārtotāju skaits	22	1	8	17	100	106	572	531	1825	1216	2633	1390	2421	982	1507	524	573	177	169	29	10

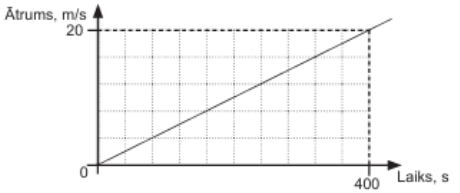
2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI - ZINĀŠANAS UN IZPRATNE

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
izpildes %	62,46	33,71	70,20	38,43	81,36	79,60	55,95	49,86	36,98	73,88	79,96	12,58	75,03	91,31	87,08	28,06	42,52	55,45	18,32	20,99	57,85	64,77	43,80	86,36	40,46	73,81	43,90	68,36	61,65	67,81

12. uzdevums

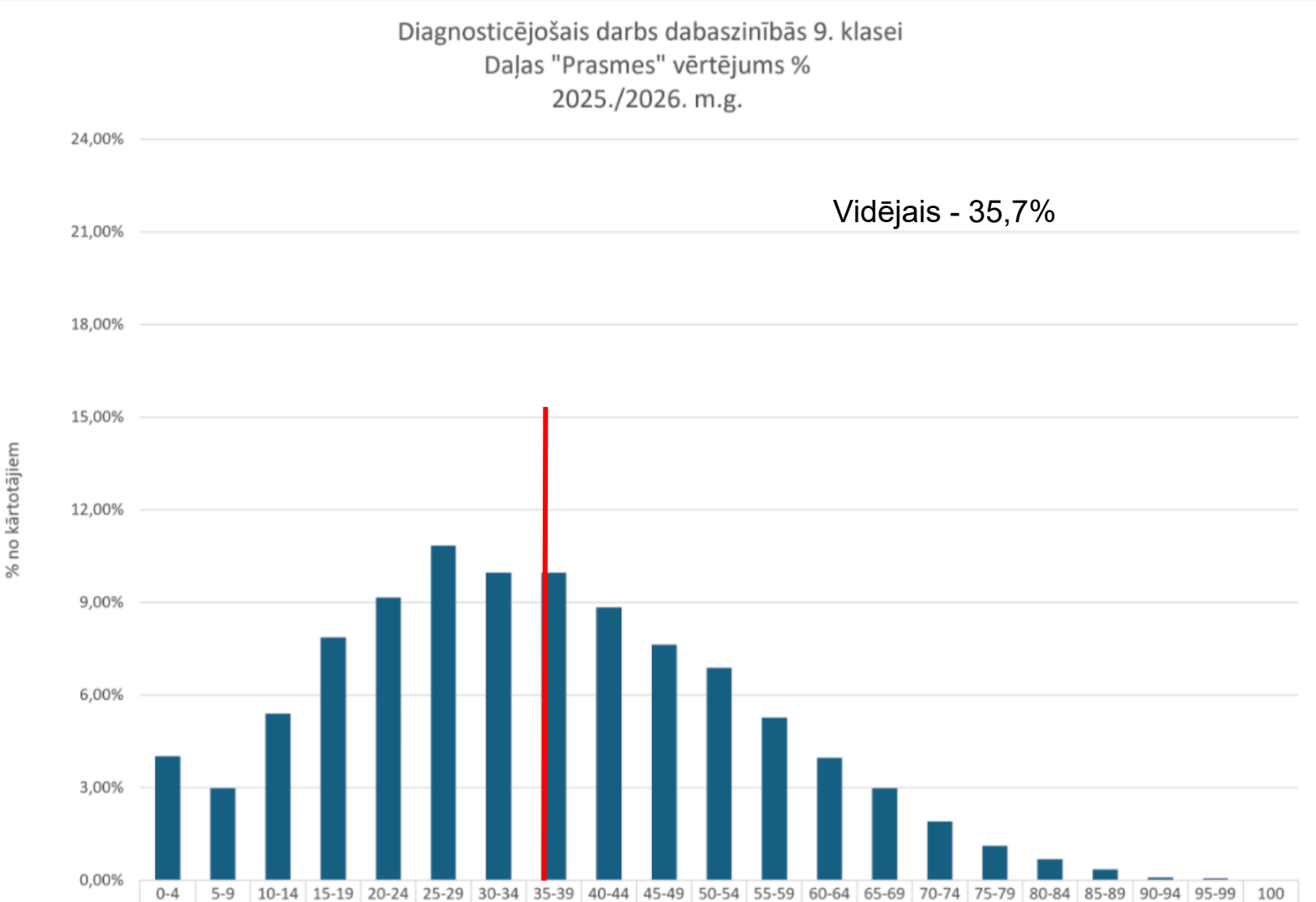
Attēlā parādīts automašīnas kustības ātruma grafiks.

Cik garu ceļu automašīna veica 400 sekundēs?

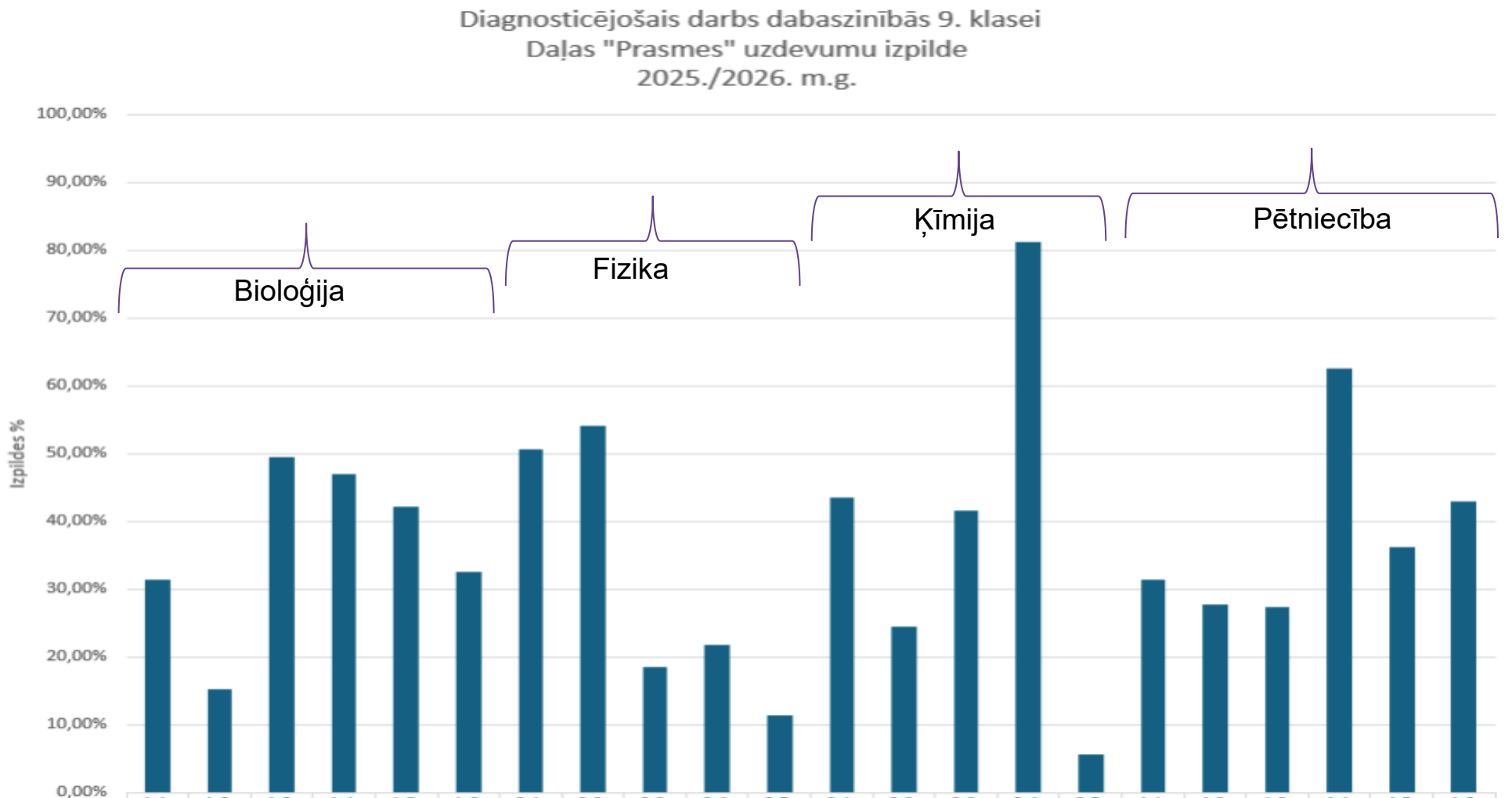
A 20 m
B 400 m
C 4000 m
D 8000 m

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

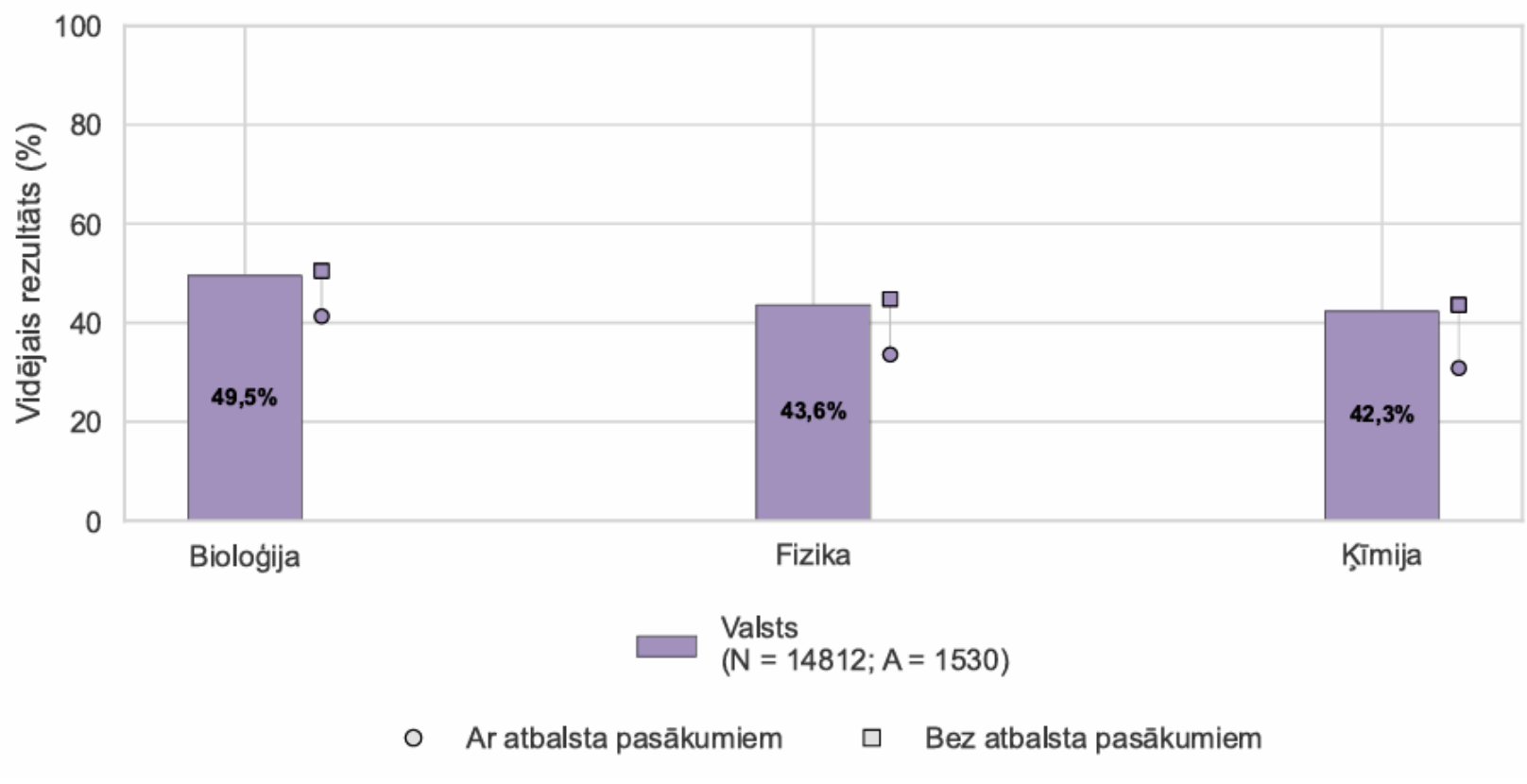

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100
% no kārtotājiem	4,02%	2,98%	5,39%	7,86%	9,16%	10,84%	9,97%	9,96%	8,84%	7,64%	6,88%	5,27%	3,97%	2,98%	1,91%	1,12%	0,68%	0,36%	0,09%	0,06%	0,00%
kārtotāju skaits	596	442	799	1165	1357	1605	1477	1476	1310	1131	1019	780	588	442	283	166	101	53	14	9	0

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI - PRASMJU APGUVE

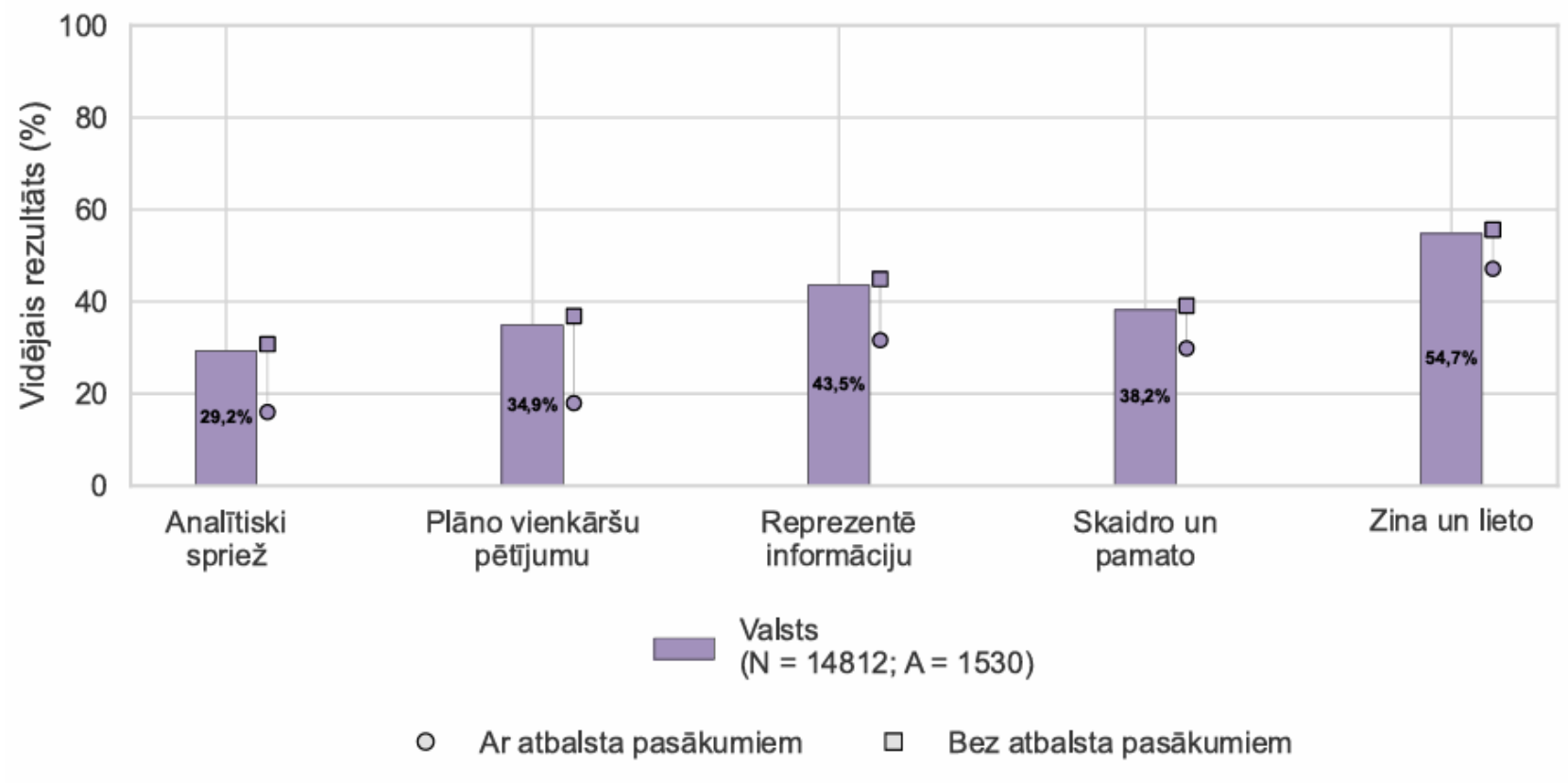
2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

7.2. Kādi ir skolēnu rezultāti dažādos satura moduļos? (Att. 26.)

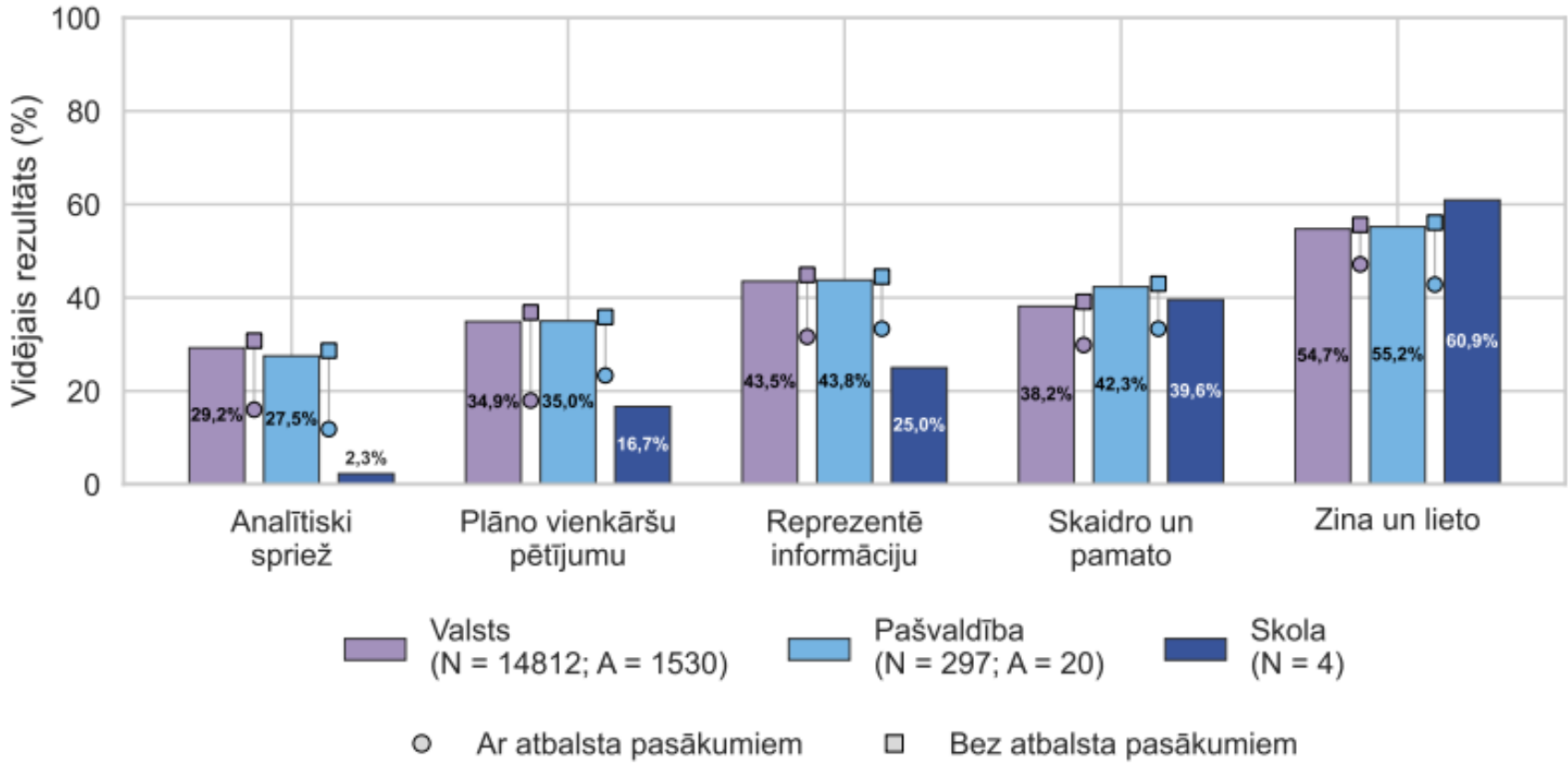
2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI - PRASMJU APGUVE

7.3. Kādi ir skolēnu rezultāti dažādās darbā pārbaudītajās pratības dimensijās? (Att. 27.)

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9.KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI - PRASMJU APGUVE

3.3. Kādi ir skolēnu rezultāti dažādās darbā pārbaudītajās pratības dimensijās? (Att. 9.)

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9. KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

SECINĀJUMI

Diagnosticējošajā darbā skolēnu vidējais rezultāts bija 44,8 %:

Sniegums atbilstoši satura moduļiem:
augstākie rezultāti ir satura modulī "Bioloģija", bet satura moduļos "Fizika" un "Ķīmija" – mazliet zemāki.

Atšķirība nav statistiski nozīmīga.

Sniegumu atbilstoši SR grupām:
augstākie rezultāti ir SR grupās "Zina un lieto" un "Reprezentē informāciju", bet zemākie – SR grupā "Analītiski spriež".

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9. KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

SECINĀJUMI

<u>Diagnosticējošā darba 1. daļas</u> (sasniedzamā rezultāta veids – zināšanas un izpratne) vidējā izpilde ir 56,8 %

1. daļas testelementi aptver praktiski visus bioloģijas, fizikas un ķīmijas satura blokus atbilstoši pamatizglītības standarta 5. pielikumam.

Vieglie testelementi – galvenokārt loģiskā domāšana vai ikdienas pieredze.
Skolēni kopumā labāk tiek galā ar konkrētu faktu zināšanu atcerēšanos, situāciju atpazīšanu un zināšanu tiešu izmantošanu.

Grūtie testelementi – ne tikai konkrētas zināšanas, bet arī dziļāka izpratne un prasmes – reprezentēt informāciju vai analītiski spriest.

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9. KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

SECINĀJUMI

<u>Diagnosticējošā darba 2. daļas</u> (sasniedzamā rezultāta veids – prasmes) vidējā izpilde – 35,7 %.

Salīdzinoši labi veicas zināšanu izmantošana pazīstamās situācijās.
Skolēnu sniegums ir augstāks testelementos, kuru izpildei nepieciešamās zināšanas un prasmes mācību procesā tiek regulāri izmantotas un vairākkārt nostiprinātas.
Pie šādiem testelementiem pieder, piemēram, molmasas aprēķini, maisījumu sadalīšanas paņēmienu izvēle, savienojumu ķīmisko formulu noteikšana, blīvuma aprēķins un tieša datu nolasīšana no grafika.

Zemāks skolēnu sniegums vērojams testelementos, kur nepieciešams pamatot spriedumus, veidot skaidrojumu, īpaši uzdevumos, kuros jāizmanto daudzveidīga informācija un analītiski jāspriež vairākos soļos.
Piemēram: rakstīt ķīmisko reakciju vienādojumus, skaidrot procesu norisi, klasificēt ķīmiskos savienojumus.

Jāatzīmē pozitīva tendence: skolēni daudz veiksmīgāk un prasmīgāk ir lietojuši vienkāršas matemātiskās prasmes un datus saturošu tabulu interpretāciju bioloģiskajās situācijās**.**
Tas varētu liecināt, ka kontekstam ir būtiska loma arī aprēķina uzdevumu sekmīgai izpildei.
Pārbaudes darba uzdevumos ietvertas situācijas, kurās skolēni zināšanas lieto ikdienas standartsituācijās, taču vērojama tendence:
skolēnu atbildēs bieži parādās virspusēji vai aplami spriedumi bez dziļākas zināšanu lietošanas prasmes, kas norāda uz to, ka "kļūdainie priekšstati" mācību procesā nav pietiekami identificēti un pārskatīti.

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9. KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

SECINĀJUMI

2.daļā uzsvars likts uz **eksperimenta plānošanas aspektiem** – lielumu sagrupēšanu (neatkarīgais, atkarīgie un fiksētie), darba piederumu un atbilstošu ierīču izvēli, darba gaitas plānošanu, doto datu attēlošanu un analīzi.

Skolēniem grūtības sagādā eksperimenta plānošana: neatkarīgā, atkarīgā un fiksēto lielumu noteikšana, darba gaitas izstrāde, daļēji arī datu analīze un rezultātu izvērtēšana.

Negaidīti grūti bijuši fizikas testelementi, kas saistīti ar reāla laboratorijas darba situāciju – tas varētu liecināt, ka skolēniem trūkst praktiskas laboratorijas darbu veikšanas pieredzes.

2.daļā veidoti uzdevumi tā, varētu strukturēti un padziļināti pārbaudīt skolēna zināšanas un prasmes viena tematiskā bloka ietvaros.

2025./2026. MĀCĪBU GADA 9. KLASES DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA DABASZINĀTŅU JOMĀ REZULTĀTI

SECINĀJUMI

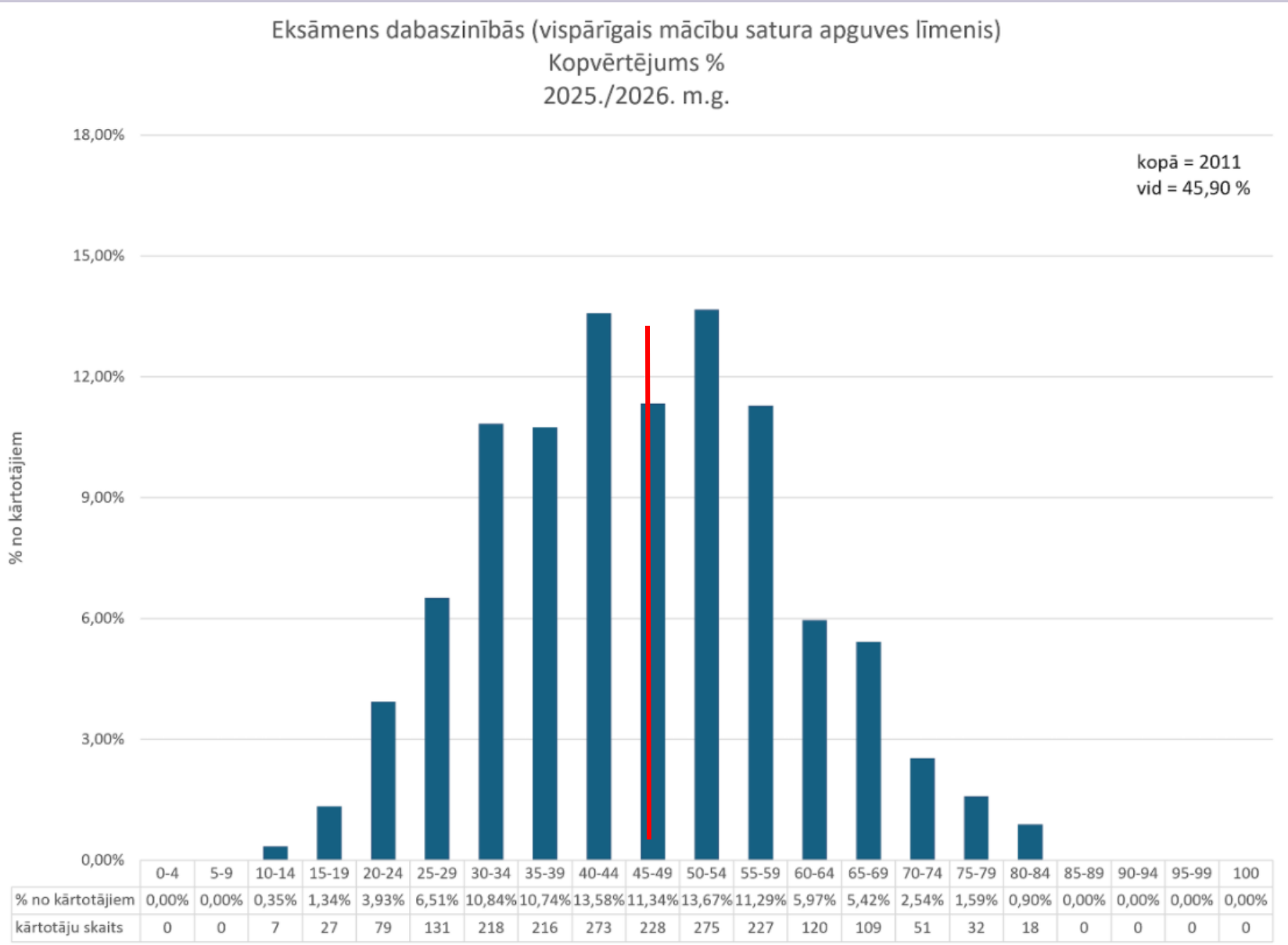
Kopumā rezultāti liecina, ka skolēniem nepieciešams pilnveidot:

- ☑ praktiskās eksperimentālās darbības prasmes un iemaņas;
- ☑ prasmi sasaistīt teorētiskās zināšanas ar eksperimenta rezultātiem, analizēt informāciju;
- ☑ prasmi rūpīgi lasīt uzdevumu nosacījumus (arī strukturētos, vairāku soļu uzdevumos), ievērot visus uzdevuma kontekstā iekļautos aspektus;
- ☑ prasmi patstāvīgi plānot skaidrojuma struktūru un skaitlisko uzdevumu risināšanas soļus, veikt aprēķinus, lietot mērvienības.

Centralizētais eksāmens dabaszinībās

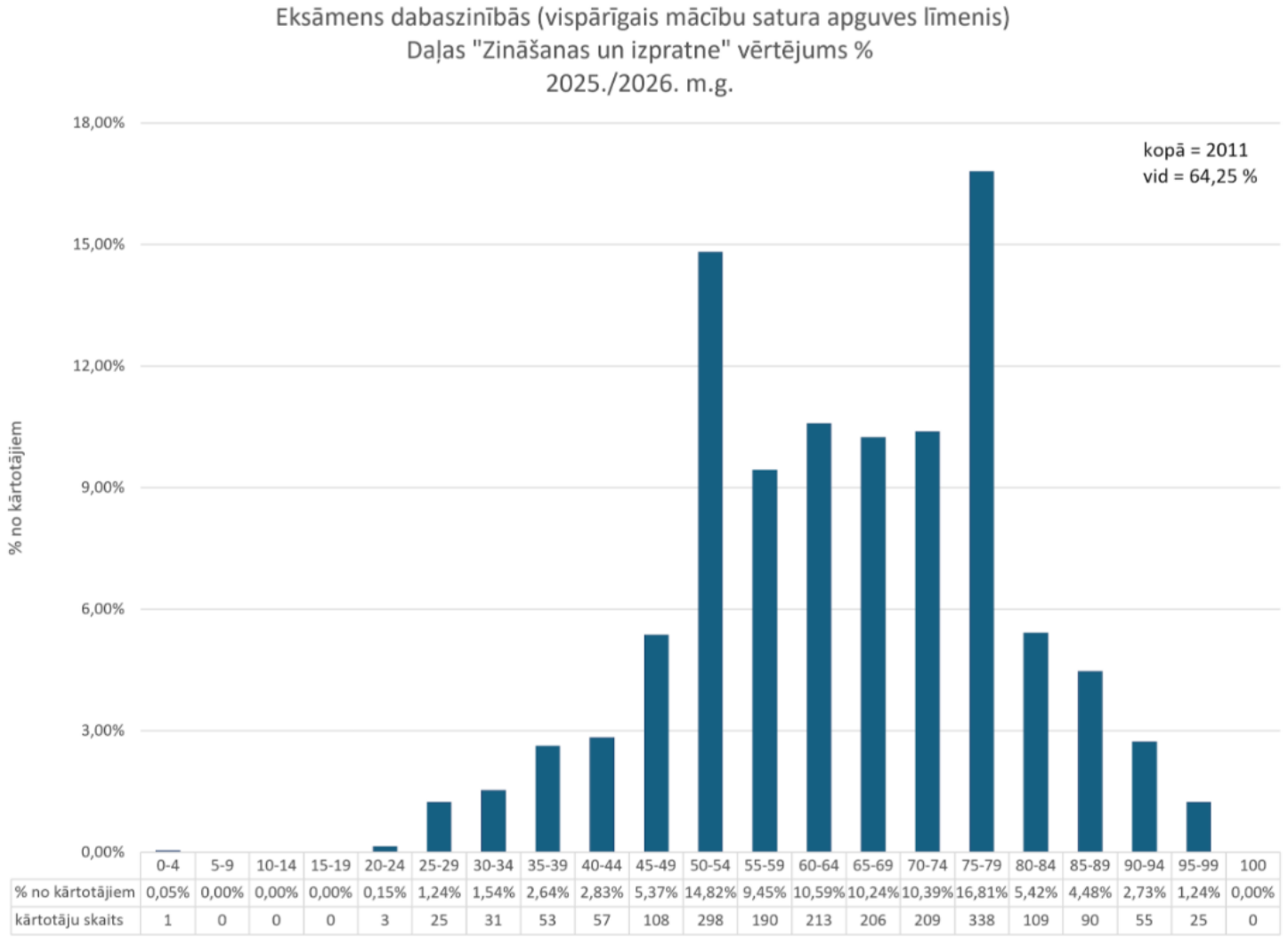
Vispārīgais mācību satura apguves līmenis

2025./2026. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTI

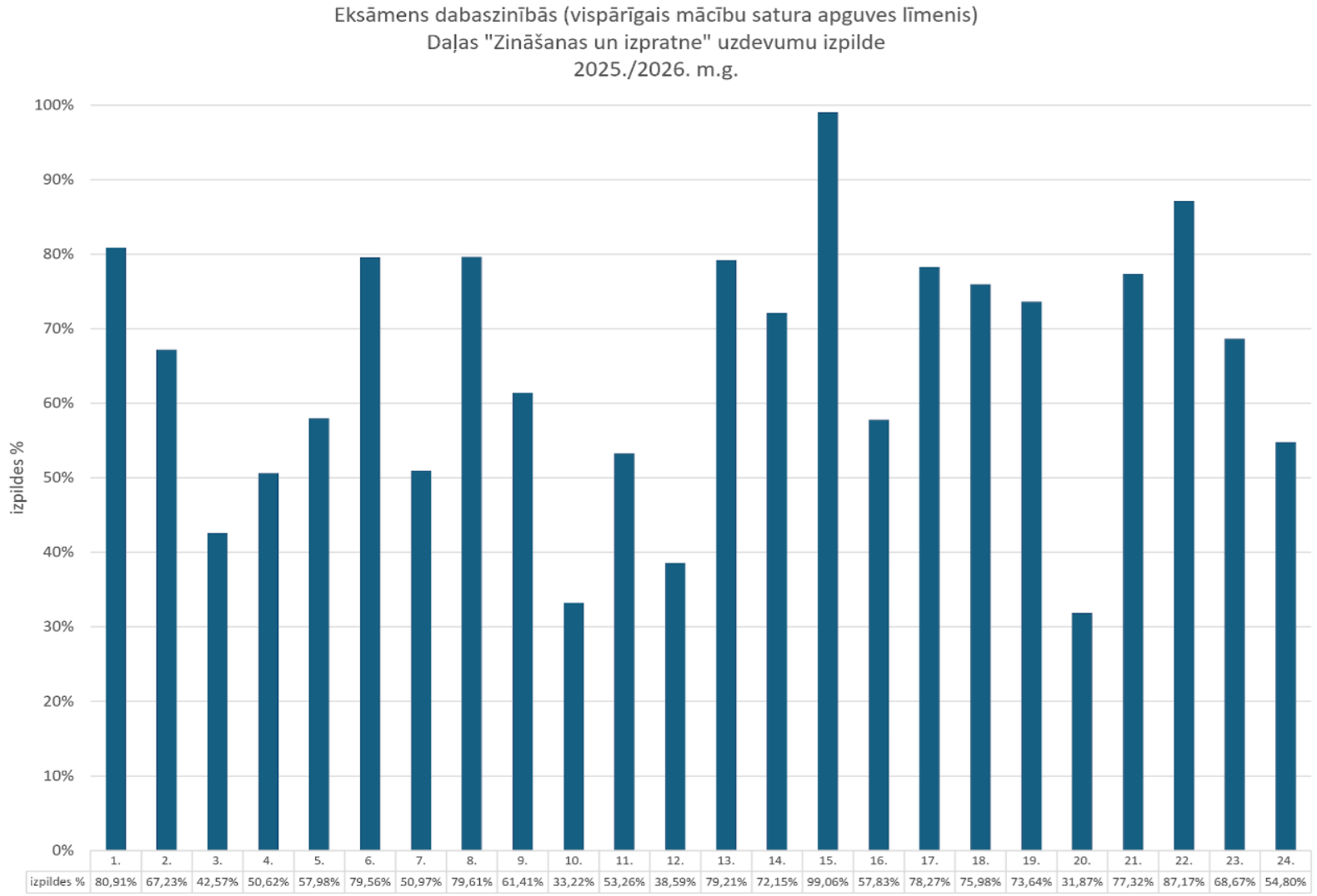

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100
% no kārtotājiem	0,00%	0,00%	0,35%	1,34%	3,93%	6,51%	10,84%	10,74%	13,58%	11,34%	13,67%	11,29%	5,97%	5,42%	2,54%	1,59%	0,90%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
kārtotāju skaits	0	0	7	27	79	131	218	216	273	228	275	227	120	109	51	32	18	0	0	0	0

2025./2026. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTI - ZINĀŠANAS UN IZPRATNE

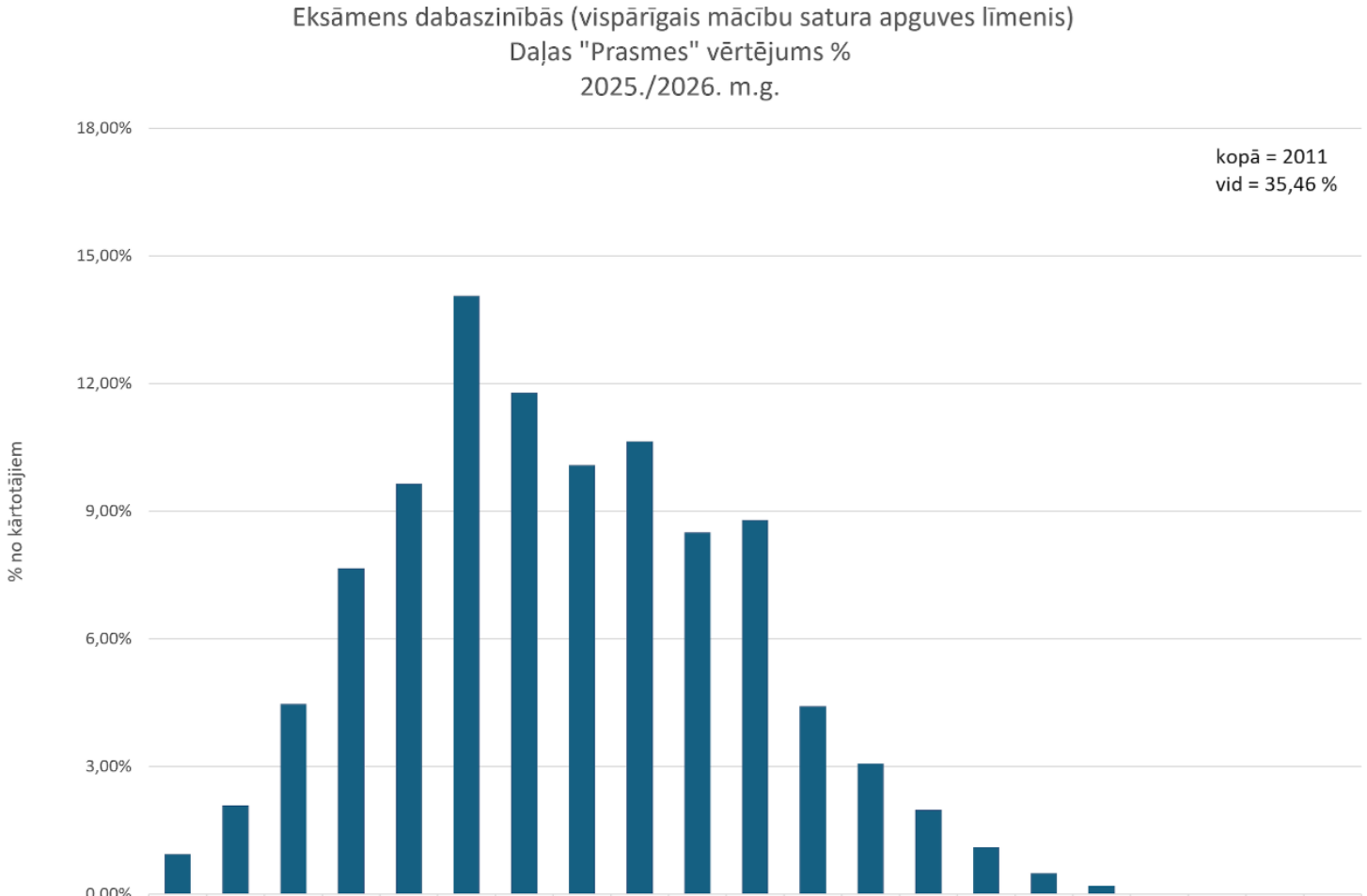

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100
% no kārtotājiem	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,15%	1,24%	1,54%	2,64%	2,83%	5,37%	14,82%	9,45%	10,59%	10,24%	10,39%	16,81%	5,42%	4,48%	2,73%	1,24%	0,00%
kārtotāju skaits	1	0	0	0	3	25	31	53	57	108	298	190	213	206	209	338	109	90	55	25	0

2025./2026. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTI - ZINĀŠANAS UN IZPRATNE

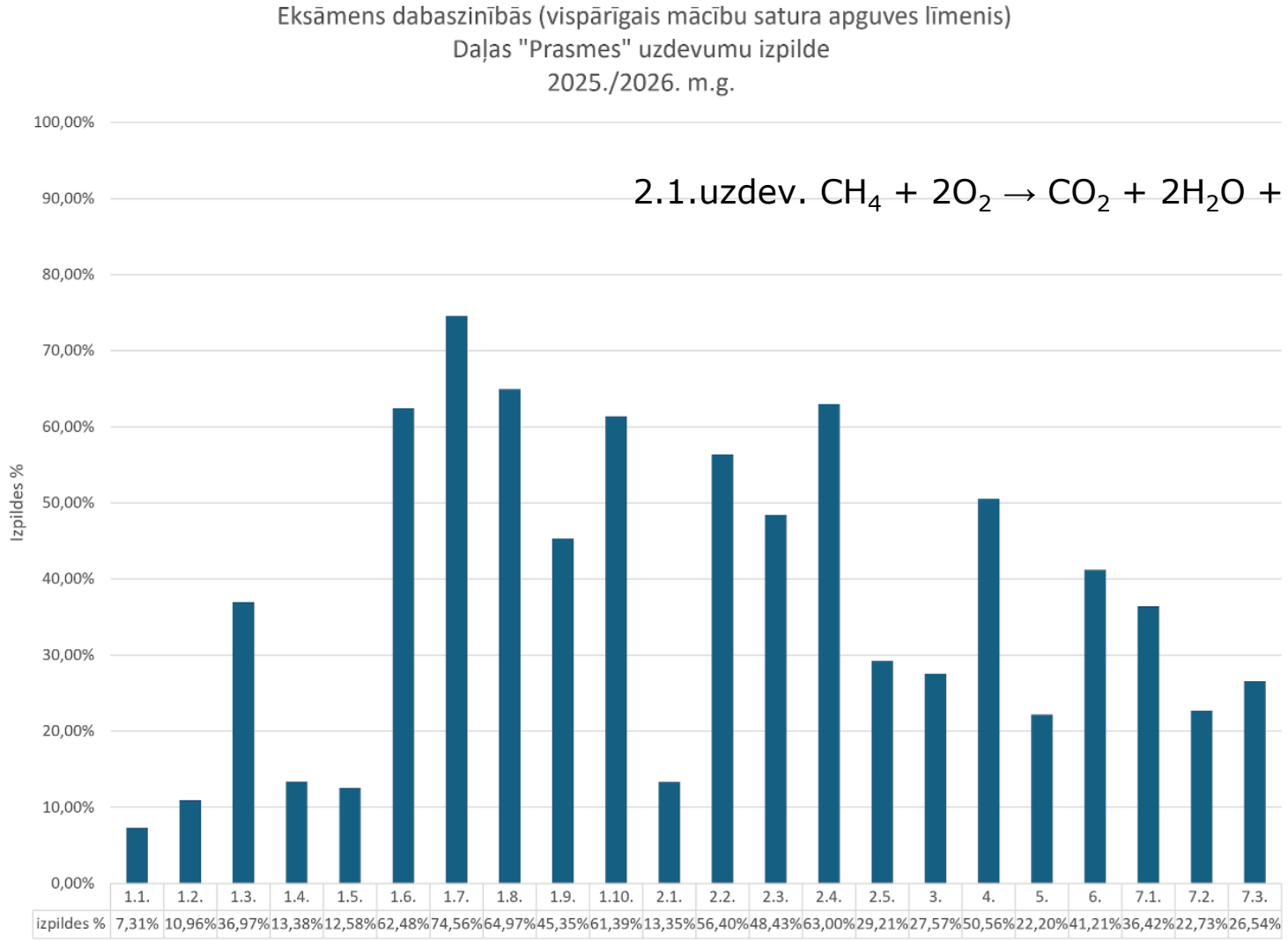

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
izpildes %	80,91%	67,23%	42,57%	50,62%	57,98%	79,56%	50,97%	79,61%	61,41%	33,22%	53,26%	38,59%	79,21%	72,15%	99,06%	57,83%	78,27%	75,98%	73,64%	31,87%	77,32%	87,17%	68,67%	54,80%

2025./2026. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTI - PRASMJU APGUVE

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100
% no kārtotājiem	0,94%	2,09%	4,48%	7,66%	9,65%	14,07%	11,79%	10,09%	10,64%	8,50%	8,80%	4,43%	3,08%	1,99%	1,09%	0,50%	0,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
kārtotāju skaits	19	42	90	154	194	283	237	203	214	171	177	89	62	40	22	10	4	0	0	0	0

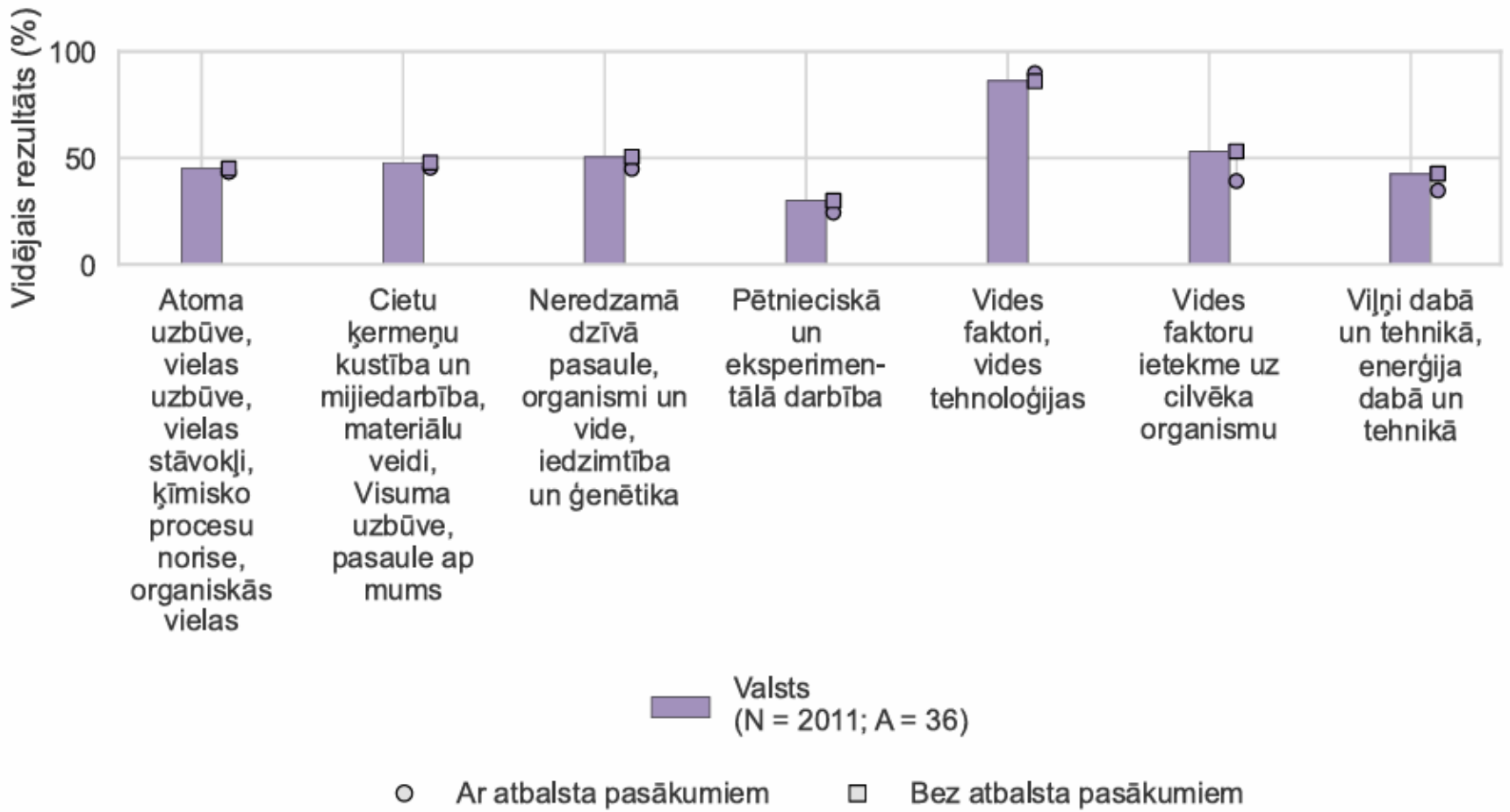
2025./2026. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTI - PRASMJU APGUVE

2.1.uzdev. $CH_4 + 2O_2 \rightarrow CO_2 + 2H_2O$ + siltums

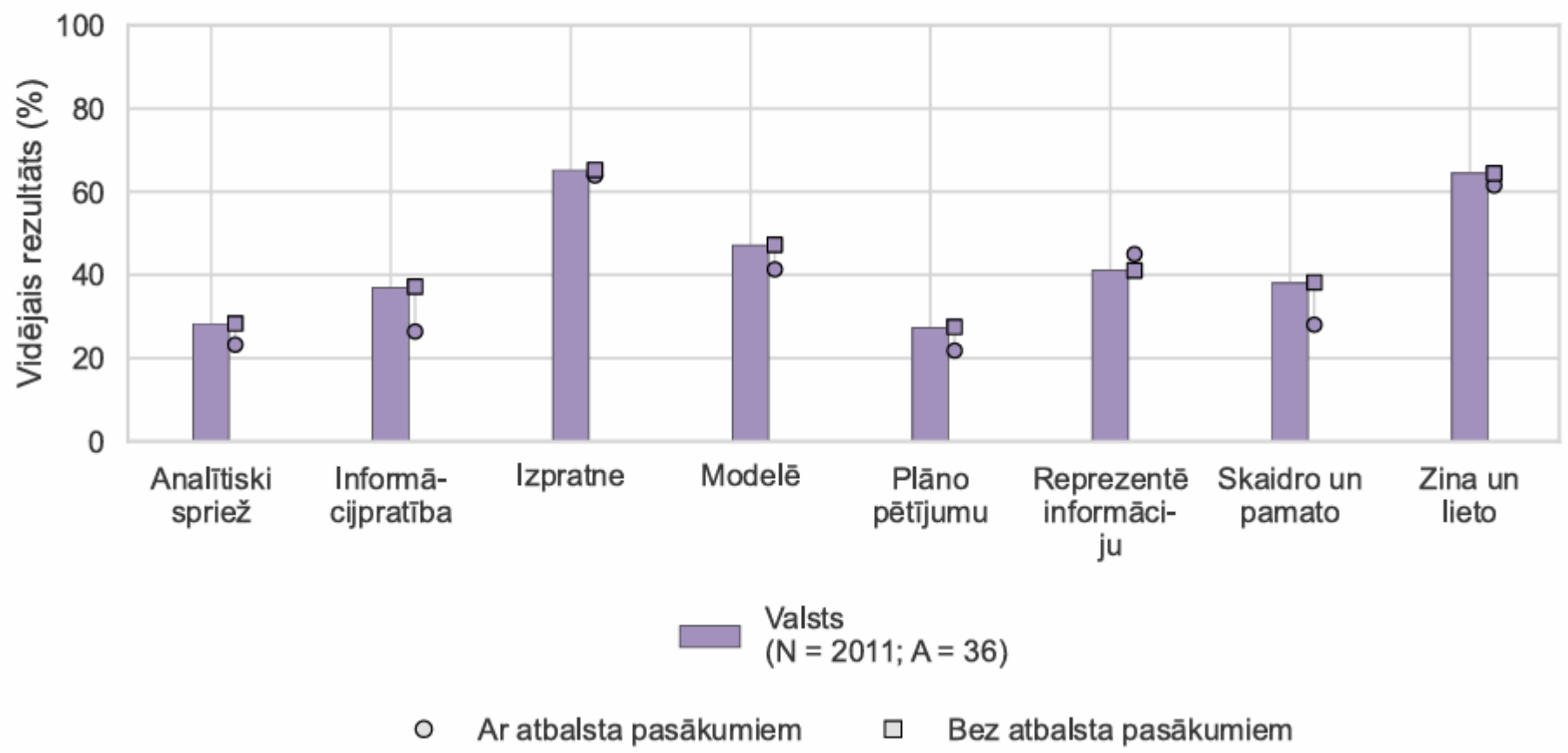
2025./2026. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTI - SATURA APGUVE

8.2. Kādi ir skolēnu rezultāti dažādos satura moduļos? (Att. 31.)

2025./2026. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTI - PRASMJU APGUVE

8.3. Kādi ir skolēnu rezultāti dažādās darbā pārbaudītajās pratības dimensijās? (Att. 32.)

CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS MĀCĪBU SATURA LĪMENIS) REZULTĀTU SALĪDZINĀJUMS PA GADIEM

	ZINĀŠANAS	PRASMES	KOPVĒRTĒJUMS
2026.	64,25%	35,46%	45,90%
2025.	50,90%	26,70%	34,40%
2024.	42,52%	21,70%	28,10%

Metodiskie materiāli vispārējās izglītības valsts pārbaudes darbos | Valsts izglītības attīstības aģentūra

DAŽI IETEIKUMI SKOLOTĀJAM

Lai skolēnu sniegums dabaszinībās būtu labāks, ieteicams mācību procesā:

- ☑ Iepazīstoties ar **vidusskolas dabaszinību eksāmena rezultātiem**, pievērst uzmanību skolēnu pieļautajām tipiskajām kļūdām.
- ☑ Piedāvāt skolēniem atbalsta materiālus, piemēram, izmantojot pieejamos digitālos mācību resursus.
- ☑ Pievērst uzmanību skolēnu lasītprasmei jeb tekstpratībai, mācot stratēģijas, kā analizēt un izprast uzdevumu saturu.
- ☑ Būtiski ir mācību procesā iekļaut gan laboratorijas darbus, gan praktiskos uzdevumus, kuros skolēniem būtu iespēja attīstīt pētnieciskās darbības prasmes.
- ☑ Piedāvāt skolēniem uzdevumus, kas saistīti ar reālās dzīves situācijām.

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS DABASZINĪBĀS (VISPĀRĪGAIS LĪMENIS)

2027. gada 21.maijā
PROGRAMMA

VIAA tīmekļvietnē Valsts pārbaudes darbu programmas

Centralizētā eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Uzdevumu veidi	Uzdevumu (testelementu) skaits	Ko vērtē	Punktu skaits	Plānotais izpildes laiks, min
1. daļa. Zināšanas un izpratne				
Atbilžu izvēles uzdevumi (tiešsaistē VPS)	24	Zina un lieto	24	40
2. daļa. Prasmes				
Īso atbilžu uzdevumi	1 (10 testelementi)	Vienkāršas prasmes	10	95
Īso atbilžu uzdevumi	1 (5 testelementi)	Vienkāršas prasmes	10	
Izvērsto atbilžu uzdevumi	4	Prasmju apguves dziļums	12	
Strukturēti izvērsto atbilžu uzdevumi	1	Pētnieciskās prasmes	10	

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Paldies!

Kaspars Špūle
Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vadītājs
kaspars.spule@viaa.gov.lv
60001606

Austris Cābelis
Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vecākais eksperts
austris.cabelis@viaa.gov.lv
29183579

Loreta Juškaite
Metodiskā atbalsta nodaļas vecākā eksperte - valsts metodiķe vispārējā izglītībā (dabaszinības)
loreta.juskaite@viaa.gov.lv

Atbalsts: atbalsts@viaa.gov.lv
66051908